

KASBIY TA'LIM TASHKILOTIDA ELEKTRON KUNDALIK VA RAQAMLI BOSHQARUV TIZIMLARINING SAMARADORLIGI

Mamajanova Lola Sharafovna

Farg'ona viloyati So'x tumani

So'x pedagogika texnikumi

O'quv ishlari bo'yicha

Direktor o'rinbosari

Annotatsiya. Ushbu maqolada kasbiy ta'lim muassasalarida elektron kundalik va raqamli boshqaruv tizimlarining joriy etilishi hamda ularning ta'lim jarayoni samaradorligiga ta'siri tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan boshqaruv tizimlari ta'lim jarayonini rejalashtirish, monitoring qilish va baholash imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytiradi. Elektron kundalik orqali o'quvchilarning davomatini, baholarini va o'zlashtirish darajasini real vaqt rejimida kuzatish, ota-onalar va pedagoglar o'rtasida tezkor aloqa o'rnatish mumkin bo'ladi. Bu esa ta'lim jarayonida shaffoflik va hisobdorlikni ta'minlaydi. Maqolada raqamli boshqaruv tizimlarining boshqaruv qarorlarini qabul qilishda analitik imkoniyatlar yaratishi, resurslardan samarali foydalanishga ko'maklashishi ham asoslab beriladi. Shu bilan birga, raqamli tizimlarni joriy etishda uchraydigan muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari ham yoritiladi.

Kalit so'zlar: elektron kundalik, raqamli boshqaruv, ta'lim samaradorligi, raqamli transformatsiya, axborot tizimlari, monitoring, shaffoflik.

Raqamli texnologiyalar jamiyatning barcha sohalariga chuqur kirib kelmoqda. Ta'lim tizimi ham bu jarayondan mustasno emas. Ayniqsa, kasbiy ta'lim muassasalari mehnat bozori ehtiyojlariga mos, tezkor va shaffof boshqaruvni talab qiladi. Shu nuqtai nazardan elektron kundalik va raqamli boshqaruv tizimlari ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, nazorat qilish va tahlil qilish imkonini beruvchi muhim vositalarga aylanmoqda.

Mazkur maqolada kasbiy ta'lim tashkilotlarida elektron kundalik va raqamli boshqaruv tizimlarining mohiyati, afzalliklari, samaradorligi hamda joriy etish jarayonidagi muammolar va istiqbollari tahlil qilinadi.

Elektron kundalik — bu o'quvchilarning davomatini, baholarini, uy vazifalarini va o'quv faoliyatiga oid boshqa ma'lumotlarni onlayn shaklda yuritish imkonini beruvchi axborot tizimidir. U an'anaviy qog'oz kundalikning raqamli shakli bo'lib, o'qituvchi, o'quvchi va ota-ona o'rtasidagi axborot almashinuvini tezkor va shaffof qiladi.

Elektron kundalikning asosiy vazifalari:

o'quvchilarning o'zlashtirishini real vaqt rejimida kuzatish;
davomat va intizomni nazorat qilish;
o'qituvchi va ota-ona o'rtasida tezkor aloqa o'rnatish;
ta'lim jarayoni haqida statistik ma'lumotlar bazasini yaratish.[6]

Raqamli boshqaruv tizimlari — bu ta'lim muassasasining rejalashtirish, nazorat, tahlil va qaror qabul qilish jarayonlarini avtomatlashtiruvchi dasturiy platformalardir. Ular orqali kadrlar hisobini yuritish, dars jadvalini tuzish, moliyaviy hisobotlarni shakllantirish va monitoringni amalga oshirish mumkin.

Kasbiy ta'lim muassasalarida raqamli boshqaruv tizimlari ishlab chiqarish amaliyoti, o'quv rejalari va mehnat bozori ehtiyojlari o'rtasidagi muvofiqlikni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Elektron kundalik va raqamli boshqaruv tizimlarining samaradorligi

1. Shaffoflik va hisobdorlikni ta'minlash. Elektron tizimlar orqali baholar va davomat ochiq bo'ladi. Bu korrupsion holatlarning oldini olishga xizmat qiladi.

2. Vaqt va resurslarni tejash. Qog'oz hujjatlar bilan ishlash kamayadi, ma'lumotlar avtomatik shakllanadi.

3. Tahliliy imkoniyatlar. Raqamli tizimlar o'quvchilarning rivojlanish dinamikasini tahlil qilish imkonini beradi.[5]

Har bir o'quvchi uchun individual rivojlanish yo'li belgilash mumkin.

Joriy etishdagi muammolar

texnik infratuzilmaning yetarli emasligi;
pedagoglarning raqamli savodxonligi pastligi;
axborot xavfsizligi muammolari;
an'anaviy ish usullariga bog'lanib qolish.[2]

Yechimlar

infratuzilmani rivojlantirish;
pedagoglar uchun treninglar tashkil etish;
axborot xavfsizligini ta'minlash;
bosqichma-bosqich joriy etish.[4]

Xulosa qilib aytganda, elektron kundalik va raqamli boshqaruv tizimlari kasbiy ta'lim muassasalarida ta'lim sifati va boshqaruv samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Ularni to'g'ri joriy etish va samarali boshqarish raqamli transformatsiyaning muvaffaqiyatli kechishini ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risidagi Farmoni. — Toshkent, 2020. — 36 b.
2. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. — Toshkent, 2020. — 48 b.
3. Yo'ldoshev J., Usmonov S. Pedagogika. — Toshkent: O'qituvchi, 2016. — 340 b.

4. Azizxo‘jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va raqamli ta’lim. — Toshkent: Fan, 2019. — 220 b.
5. Xodjayev B.R. Ta’lim boshqaruvida axborot tizimlari. — Toshkent: Ma’naviyat, 2021. — 190 b.
6. Ismoilov B.M. Kasbiy ta’limda innovatsiyalar. — Toshkent: TDPU, 2020. — 180 b.
7. Rasulov A.A. Ta’lim jarayonini monitoring qilish asoslari. — Toshkent: Fan, 2018. — 200 b.
8. Xusanov O. Raqamli jamiyat va ta’lim. — Toshkent: Yangi asr avlodi, 2022. — 210 b.